

Telegrafu

Organ național-bisericesc

(Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegrafu Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegrafu Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Adunarea eparhială

Adunarea eparhială a reprezentanților clerului și poporului din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu s'a deschis Duminica trecută prin I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru *Nicolae*, în biserica catedrală, cu solemnitatea obișnuită.

Serviciul divin

La ora 9¹/₂ I. P. S. Sa a fost condus de preoțimea celebrantă, precedată de corul studenților Academiei noastre teologice, dela reședința Sa în catedrală, unde I. P. S. Sa a oficiat sfânta Liturgie.

În decursul sfintei Liturgii a hirotonit întru diacon pe clericul V. Indrei, întru presbiter pe diaconul V. Nastea, iar pe titularul protopresbiteratului Târnava, Gheorghe Oprean, l-a hirotesit întru protoereu.

La priceasnă a rostit o înălțătoare predică profesorul Academiei noastre teologice, N. Colan, schițând în cuvinte plastice, convorbirea Mântuitorului cu femeia Samaritană dela fântâna lui Iacob, comentând cuvintele «Duh este Dumnezeu și cine se închină Lui se cade să se închine cu Duhul și cu adevărul».

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei sub conducerea dlui Timotei Popovici.

După terminarea sfintei Liturgii I. P. S. Sa a oficiat slujba invocării Duhului Sfânt. A împărtășit apoi credincioșilor și dlor deputați ai adunării eparhiale anafora.

După aceea I. P. S. Sa a fost condus la reședința Sa cu aceeași ceremonie cu care a fost adus.

Sedința de deschidere

Sedința de deschidere a adunării eparhiale s'a ținut în biserica catedrală la 11³/₄ după terminarea serviciului divin, unde I. P. S. Sa a fost invitat de o deputațiune constatătoare din dnii deputați Dr. N. Comșa, E. Goga, Dr. Cușuta, Dr. Ionaș, Dr. D. Borgia, I. Duma și E. Stoica.

Urmând invitații I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Nicolae vine în Catedrală și ocupând locul prezidial la masa postată în fața sfântului altar, prin o frumoasă cuvântare în care a amintit mai întâi, că dela ultima sesiune a adunării noastre eparhiale, poporul și țara au avut durerea, de-a pierde pe marele și gloriosul rege Ferdinand I. L-am prețuit cu toții pentru însușirile alese, — blândețea, bunătatea, cari dădeau nota specifică caracterului său. Figura lui strălucește și dincolo de mormânt.

Intr'adevăr va rămâne pentru totdeauna un personaj eroic, pentru simțământul datoriei și pentru împlinirea misiunii ce i-a fost încredințată.

Numele regelui Ferdinand I va rămâne scris pe cea mai glorioasă pagină a istoriei. Noi ca biserică vom păstra amintirea glorioasei lui domnii, sub care — pe baza organizației legislative a lui Șaguna — s'a înfăptuit unitatea întregii noastre biserici, asigurându-i-se condiții favorabile pentru progresul și dezvoltarea ei.

Pentru aceasta noi îi datorăm cea mai vie recunoștință. Pomenindu-l și dela acest loc, să zicem «veșnică să-i fie amintirea».

La câteva luni după trecerea la cele veșnice a mult regretatului Rege, l-a urmat sfetnicul cel mai de aproape al lui, Ion I. C. Brătianu.

Viața oamenilor, cari stau în vâltoarea evenimentelor poate fi apreciată după ce trece un oarecare timp. Totuși în ce privește viața marelui bărbat, putem să spunem că ea s'a încărcat cu recunoștință din partea poporului nostru, pentru răspunderea ce-a luat-o în clipele cele mai grele, căutând toate căile, ca idealul de veacuri al neamului nostru să fie dus la îndeplinire.

Recunoscători pentru toate jertfele ce le-a adus, să zicem și noi creștinescul «Dumnezeu să-l odihnească».

În vara anului trecut biserica noastră a însoțit, cu rugă-

ciunile ei, la locul de odihnă pe un vrednic și devotat fiu al ei, de pe pământul Ardealului desrobbit, pe în veci neuitatul Dr. Ioan Mihu. Ridicat din pătura țărânimii noastre, acest bărbat și-a jertfit toate avuțiile sufletești și materiale, stând în ajutorul tuturor, în clipe grele, prin sfaturile lui binecumpănite.

Iubirea sa mare față de popor a arătat-o, adormitul în Domnul, prin testamentul în care și-a fixat voința sa spunând:

«Născut din o familie fruntașe de țărani și trăind viața mea între țărani noștri, am avut o deosebită iubire pentru ei, ceea ce mi-au răsplătit-o cu cinste și iubire generală, drept aceea am închinat și eu averea mea spre binele poporului meu».

În aceste cuvinte simple se arată un mare și cald simțământ al răposatului în Domnul, se arată însușirile de care a fost călăuzit în viață, acelea de a-se face cât mai folositor poporului și bisericii a cărei fiu era.

Testamentul fie iertatului Dr. Ioan Mihu va fi un izvor de binefacere pentru așezămintele noastre culturale, pentru cultivarea cunoștințelor teologice, pentru cercetarea trecutului bisericii noastre etc.

Mă simt dator ca în auzul întregii biserici să mulțumesc acestui bun și devotat fiu al ei, lăsând cu încredere administrarea averii lui, în seama bisericii. Pilda lui este vrednică de urmat din partea tuturor celor ce voiesc să-și deschidă mâna de-a ajuta poporul și biserica.

În partea a doua a vorbirii a amintit despre înființarea Seminarului teologic și Școala de cântăreți. Seminarul teologic prin absolvenții lui vor umplea rândurile atât de rărite a preoției, apoi vor da Academiei noastre teologice un număr tot mai mare de elemente pregătite din fragedă copilărie pentru preoție. Absolvenții școlii de cântăreți vor avea să ducă cât mai multe armonii la stranele bisericii noastre.

Astfel aceste două așezăminte intră în rândul așezămin-

telor bisericești, menite să ridice poporul către Dumnezeu.

În fine nu a lăsat nepomenită nici votarea legii pentru Regimul general al Cultelor din partea forurilor legislative. A fost necesară această lege. Necesitatea unei legi e satisfăcută prin calitatea ei. Prin această lege nouă ce perspective ni s'au deschis?

O lege îți dă cadre. O lege bună poate să promoveze progresul bisericii. Dar când cadrele unei legi nu sunt bune, să-se oprească progresul bisericii și rezolvarea problemelor ei? Experiența de două ori milenară ne spune că de câteori bisericii i-s'a pus o piedecă, ea a sfârșit-o. Cu această încredere am privit și privesc legile cari se dau pe seama bisericii. Biserica se găsește pe drumul unui progres sigur.

Cu această încredere, implorând darul de sus sesiunea adunării eparhiale din anul 1928 o declar deschisă. —

Vorbirea I. P. S. Sale a fost ascultată cu mare atenție de deputații sinodali, ear la fine acoperită cu aclamări de «Să trăiască».

I. P. S. Sa numește apoi notari interimari pe următorii deputați din cler: Dr. George Proca și Virgil Nistor; mireni: Nicolae Colan, Dr. Ioan Garoiu, Valeriu Langa și Dr. Liviu Ionaș.

Se cetește apelul nominal și se constată că sunt prezenți 40 de deputați.

În conformitate cu acest rezultat I. P. S. Sa declară Adunarea capabilă de a aduce concluse valide.

Punându-se la ordinea zilei alegerea biroului și a comisiunilor, la propunerea dep. I. Duma se declară cu vot unanim aleși:

1. Birou: a) din cler: Dr. G. Proca și Virgil Nistor; b) mireni: Nicolae Colan, Dr. Ioan Garoiu, Valeriu Langa și Dr. Liviu Ionaș.

2. Comisiunea verificatoare: a) din cler: Valeriu Goron, Ioan Hamsea și Iosif Morariu; b) mireni: Dr. Armand Teodosie, Dr. Romul Curta, Dr. Ioan Cușuta, Dr. Nicolae Schiau, V. Stanciu, I. Ionică.

3. Comisiunea organizatoare: a) din cler: Arhim. Dr. Vasile Stan, Sergiu Medean și Dr. Iosif Blaga; b) mireni: Dr. Lucian Borgia, Dr. Nicolae Comșa, Dr. Gheorghe Dubleş, Dr. Petru Groza, Alexandru Lapedatu, Ioan de Preda și Dr. Aurel Vlad.

4. Comisiunea bisericească: a) din cler: Dr. Aurel Crăciunescu, Ioan Duma și Trandafir Scorobet; b) mireni: Dr. Gheorghe Dănilă, Eugen Goga, Dr. Cornel Glava, Dr. Ioan Jantea, Iosif Marcu și Alex. Tatulescu.

5. Comisiunea școlară: a) din cler: Dr. Grigorie Cristescu, Dr. Andrei Gălea și Avram Păcurariu; b) mireni: Dr. Ioan Bunea, Aron Demian, D. Roman, Ioan Moșoiu, G. Popa-Liseanu și Aurel Popa.

6. Comisiunea financiară: a) din cler: Nicolae Borzea, Ioan Căndea și Emilian Stoica; b) mireni: Dr. Simion Câmpăanu, Dimitrie Coltofean, Dumitru Comșa, Dr. Ilarie Holom, Ioan Ghișe, Dr. Valeriu Candrea și D. Sulică.

7. Comisiunea petiționară: a) din cler: Dr. Dumitru Borgia, Vasile Domșa și Dr. Vasile Oana; b) mireni: Cornel Muntean și Ioan Vulcuț.

S-au prezentat rapoartele înaintate de Consiliul arhiepiscopesc, cari s-au împărțit diferitelor comisii spre studiere și referare în proximele ședințe.

I. P. S. Sa declară apoi ședința de deschidere a Adunării eparhiale închisă, la ora 12^{1/4}, anunțând proxima ședință pe Luni în 14 Maiu la ora 10 a. m. în sala Prefecturii județene.

După ședință, dnii deputați ai adunării s-au prezentat în corpore la I. P. S. Sa mitropolitul pentru a-și arăta iubirea filiască și venerațiunea, față de Înaltul Prelat.

Oratorul festiv de astădată a fost seniorul deputaților Adunării, dl. Dumitru Comșa, profesor seminarial în retragere. Dsa printr-o caldă alocuțiune în numele membrilor Adunării, mulțumește I. P. S. Sale pentru felul și modul cum conduce naia bisericii noastre.

Exprimă în deosebi sentimentele de admirație ale membrilor Adunării pentru clasică și temeinică vorbire rostită în Senat, vorbire, care este un prețios document despre suferințele noastre din trecut și un sigur îndreptar pentru viitor.

Li dorește viață îndelungată, spre a putea realiza, barem în parte, planurile atât de mărețe pe cari și le-a croit în scopul prosperării bisericii și patriei noastre mult iubite.

Entusiaste urări de «să trăiască» I. P. S. Sa.

I. P. S. Sa, vădit mișcat, mulțumește pentru cuvintele ce i-s-au adresat și accentuează, că de câte ori vede în jurul său reprezentanții clerului și poporului, pe care-l păstorește, îi crește încrederea în energia, progresul și viitorul neamului nostru, destinat de Providență de a îndeplini o misiune sfântă.

Văd crescând această misiune, deci și îndatoririle noastre trebuie să crească paralel cu aceasta. Cu cât ne va succeda să ne organizăm mai bine în toate domeniile, cu atât mai ales trebuie să nu uităm că un popor trăiește mai întâi de toate prin sufletul său și prin grija de biserică. Iar biserică nu poate fi înlocuită cu nici o altă instituțiune din lume.

Rugând pe dnii deputați a-i da tot concursul, le mulțumește și i asigură de caldele sentimente ce li-le păstrează.

Dela I. P. S. Sa, domnii deputați s-au dus la I. P. C. Sa Arhimandritul Vasile, vicarul arhiepiscopiei noastre.

Prin rostul deputatului Vasile Domșa, membrii adunării eparhiale exprimă părintelui arhimandrit felicitări din prilejul ocupării însemnatului post de vicar arhiepiscopesc, dorindu-i să fie un vrednic urmaș al înaintașilor săi, fericirii Nicolae Popea și Dr. Ilarion Pușcariu. Li dorește mulți ani de rodnică activitate.

I. P. C. Sa părintele vicar mulțumește domnilor deputați pentru această surprisă neașteptată, îi asigură că precum în activitatea sa de până acum, de peste 1/4 de veac, a muncit în liniște și fără sgomot, așa va continua și de astă dată, căutând ca prin puterile cu care l-a înzestrat Dumnezeu, să contribuie la înaintarea bisericii și a tuturor instituțiilor ei culturale.

Ședința a II. la 14 Maiu la ora 10 a. m.

În această ședință adunarea sa ocupat mai întâi cu raportul plenar și raportul bisericesc al Consiliului Arhiepiscopesc.

Din raportul plenar adunarea eparhială a luat cu plăcere la cunoștință numirea părintelui Arhim. Dr. Vasile Stan vicar Arhiepiscopesc.

Noul vicar a ținut să facă următoarea declarațiune:

Înalt Preasfințite,

Venerabilă Adunare Eparhială,

Vă mulțumesc sincer de frumoasele sentimente, cu care însoțit numirea mea în postul de vicar al arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu. Îmi dau bine seamă, că această funcțiune bisericească a fost ocupată de înaintași foarte vrednici, cum au fost feliștii în Domnul episcopul Nicolae Popea și arhierul Dr. Ilarion Pușcariu. Mă voiu nizu, ca să mă apropii cât mai mult de vrednicia lor.

Aduc cu mine în această slujbă, de care m'a aflat vrednic I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru Nicolae, dragostea și râvna și devotamentul ce m'au călăuzit într'un pătrar de veac încheiat în serviciul în stăruirilor culturale ale arhidiecezel. Iar în faptele mele mă vor călăuzi poruncile Domnului și Mântuitorului nostru așa cum sunt cuprinse în sfânta sa evanghelie și dezvoltate în doctrina bisericii noastre ortodoxe, având în acest cadru, sublim dumnezeiesc și în același timp profund omenesc, de îndreptar sigur pe I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul meu, al cărui vicar sunt.

Mai aduc și o dorință vie, ferbinte: să întrupez în actele mele cât mai multă stințenie, ca și prin modesta mea colaborare să se trezească în sufletele dreptmăritorilor creștini credința și dorul de viață creștinească, inspirată de dragostea evanghelică.

La realizarea acestei dorințe, încrederea și simpatia ce-mi arătați îmi va fi un îndemn puternic în misiunea ce mi s'a încredințat, și mă va însufleși la munca pentru Hristos și evanghelia sa sfântă, în toate zilele, întărindu-mă.

Vă rog pentru această delicată atențiune să primiți sincera mea recunoștință.

Înalt P. S. Sa a accentuat: sânt convins, că în persoana I. P. C. Sale Părintelui vicar Dr. Vasile Stan am un colaborator vrednic și rog Adunarea epar-

hială, să-l privească cu aceeași încredere, cu care mă privește pe mine.

Adunarea a luat act de celelalte chestiuni sulate în raport referitoare la instituirea Consistorului Spiritual al Judecătorei protopopești, și punctul despre întregirea protopopiatelor vacante.

Cu privire la organizarea Judecătorei protopopești și Consistorului spiritual I. P. S. Sa a amintit că prin noua lege și statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române s'a separat forul judecătoresc de forul administrativ, de aceea am organizat conform legii judecătoriile protopopești și Consistorul spiritual. Să sperăm că această diferențiere s'a făcut în interesul dreptei judecări. Aceste foruri vor trebui să lucreze la strângerea disciplinei, exprimându-ne speranța că afară de partea pozitivă să nu mai aibă nimica de lucru.

A urmat apoi la ordinea de zi partea cea mai însemnată din actuala sesiune a adunării eparhiale, raportul senatului bisericesc.

Raportorul Ioan Duma îi citește în întregime, iar membrii adunării îi ascultă cu deosebit interes.

Părțile mai importante ale lui pentru valoarea lor întriseacă le reproducem în următoarele:

1. Viața religioasă din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu dela ultima sesiune sinodală până azi

Viața religioasă are diverse aspecte. Când e privită de la periferie, apare ca o succesiune de fenomene răslețe, determinând ritmul vieții. Dar există și o intuiție interioară, din însuși centrul vieții religioase, cu un aspect măreț.

Viața religioasă ca realitatea centrală a întregii existențe, reprezintă o unitate indestructibilă, printr-o nesfârșită varietate a formelor de manifestare. Ea se aseamănă razei de soare, care se descompune în minunatul spectru solar.

Viața religioasă slujește de contact între om și Ziditorul său, care — după expresia Sf. A. Pavel — «este în toate, prin toate și peste toate».

Noi căutăm pe Dumnezeu, pentru că L-am găsit și scopul nostru e să ne unim cu El cât mai desăvârșit.

Multă lume pune îngrădiri religiei și fărâmițează viața într-o mulțime de particule și resorturi artificiale.

Dar nu există departamente de viață în afară de imperiul sacru al religiei, care străbate întreaga viață.

De câțiva ani încoace am arătat, că biserica împărtășește această concepție și se consideră instrumentul divin în slujba mântuirii sufletului individual și al civilizației de azi.

Prin reorganizarea centrului episcopesc, prin rostul catedralei, prin misiunea internă și aplicarea metodelor moderne de păstorie, precum și prin captarea noului suflu divin în așezămintele sociale religioase, sfânta noastră biserică se adaptează necontenit marelui misiuni a renașterii religioase.

Noi ni-am pus întrebarea: este biserica în stare să îndeplinească o misiune atât de însemnată?

Și sântem convinși, că ea are de îndeplinit o operă misionară, anume rezervată epocii noastre. Misionarismul sfintei biserici ortodoxe naționale va fi îndeplinit în calitatea întregită ca:

1. Biserica propovăduitoare,
2. „ închinătoare,
3. „ sfînșitoare.

Ad. 1. Supremele bunuri spirituale ale neamului le păstrează sfânta Biserică ortodoxă națională. Ea împăr-

tășește aceste comori tuturor fiilor săi. În munții noștri sânt lacuri admirate de excursioniști și isvoare cu apă cristalină. Prin conducte apa dela munte e accesibilă tuturor locuitorilor dela oraș. Asemenea e cu bunurile spirituale ale bisericii, care prin propovăduire le trimite la toate familiile creștine.

Ad. 2. Religia multora e paralizată, pentru că lumea nu se mai știe ruga lui Dumnezeu. Rugăciunea nu este numai o datorie cucernică, ci un privilegiu al celor credincioși de a lua contact cu Tatăl ceresc. Se susține, că o viață corectă și faptă bună sânt de ajuns creștinului de azi. Dar și în vechea lozincă: roagă-te și fă, (ora et labora) se dă rugăciunii întâietatea. Biserica viitorului e a rugăciunii făcătoare de minuni.

Ad. 3. Nici cunoașterea adevărului, nici focul sacru al rugăciunii nu pot prefăce pe omul natural într-o zidire nouă fără altoirea în credincios a harului sfînșitor al Duhului sfânt împărtășit prin sf. taine ale sf. biserici.

Din aceste convingeri au mănecat și în anul acesta îndemnurile și actele sfintei biserici în Arhiepiscopia noastră.

2. Vizitații arhieresti

Vizitațiile canonice se făceau în trecut pentru a erua relele lăuntrice și neajunsurile din parohii, spre a le înlătura. Azi rostul vizitațiilor canonice e de a cunoaște cât bine se sălășluiește în viața creștinilor și a-l sporî. Necesitatea și importanța vizitațiilor canonice sunt mari pentru ierarhul itinerant, ca și pentru filii și subalternii săi. Celce muncește în tranșeele vieții pastorale, adeseori nu vede decât ceea ce e nemijlocit la dreapta și la stânga sa și nu e sigur când se găsește pe front de învingător, ori de învins. Supraveghetorul întregului front e ierarhul, cu suprafață largă de observație și cu putință de îndrumare, spre a introduce unitate în viața sufletească a eparhiei și a ținea fiecare parohie în legătură cu centrul episcopesc.

Anul trecut, într-o misiune de o săptămână, I. P. S. Sa a vizitat Șoi-mușul și părțile Geoagiului. Vizitații canonice de câte-o zi a întreprins la Vinerea, cu locul de odihnă a mecenatului Dr. I. Mihu, la Mediaș în chestia zidirii bisericii, apoi la Ohaba, Șugag și Viștea de Jos pentru sfînșirea noilor biserici zidite dela răboi încoace. Astfel de vizitații au darul de a mobiliza regiuni întregi de credincioși. Slujbele religioase cu astfel de prilejuri stărnesc viziuni ce nu se șterg și fac ca religia, floarea divină a vieții și a nădejdi, să creieze cea atmosferă sacră, prielnică seninătății gândului, simțirii și faptei bune. Vizitații canonice nu se pot săvârși prin delegații ierarhului. Ele sânt manifestări ale înaltei demnități ierarhice. În afară de vizitațiile canonice arhieresti, trebuie să menționăm sutele de audiențe la reședință. Nimenea nu pleacă fără cuvânt de îndrumare și de încurajare. Audiențele arhieresti sunt adevărate lecții de conștiință și de spiritualitate. Azi oamenii sunt exterioriști, iar nu interioriști, ca altă dată. Azi ne preocupă lumea externă, atât de complexă, încât individul nu mai are puterea de concentrare în sine.

Întrevederile cu Arhipăstorul au darul de a întoarce privirile spre cele interioare, spirituale și eterne.

Acestea trebuie să le sugereze prezența ori-cărui slujitor al lui Hristos în societate.

3. Conferența protopopească

Sfânta Biserică e o formidabilă putere de conservare. Cu toate acestea ea încă s'a resimțit pe urma prefacerilor dela răboiu încoace și e ne-

voită să se adapteze noilor împrejurări de viață.

Inițiativa adaptărilor s'a stărnit dela centru către periferie.

Noi orientări s'au dat clerului pastoral, spre a ridica nivelul Bisericii. Acesta nu poate fi superior nivelului slujitorilor Bisericii. Pentru P. C. protopopi s'a aranjat îndată după adunarea eparhială trecută a doua conferință, condusă de I. P. S. Sa.

Acolo s'au tratat principiile apostolatului modern în raport cu nevoile vieții. Un succint rezumat asupra celor dezbătute în conferință a publicat P. C. Ioan Duma, protopopul Jiului.

Sf. biserică națională are un trecut luminos. Ea a susținut viața unui neam impilat. Genuitatea și frumusețea ritului ortodox au apelat la temperamentul mistic al poporului nostru. Dar e adevărat, că în comoara Bisericii sânt mai ales lucruri vechi și puține nouă. De aceea pătura intelectuală înclină spre ireligiozitate. Biserica în astfel de împrejurări simte nevoia unei sinteze între cugetare și pietate. De aici rostul propoveduirii luminate.

S'a mai stabilit cu acea ocazie, că scopul sublim, pentru care Hristos s'a jertfit, trebuie remarcat și explicat, iar Biserica să arate toată ardoarea în opera de mântuire a sufletelor.

Problema sectară, a trecerilor religioase, a misiunii interne, a educației etc. au fost tratate în toată complexitatea lor.

Pe urma acestei întruniri s'au îndrumat conferințele de toamnă ale Asociației Clerului, să pregătească programa de activitate pe timpul de iarnă.

Și astfel se înfiripează pe rând munca nouă, sistematică a Clerului pastoral, trezit la înțelegerea unui apostolat modern.

4. Biserica dela sate

La zece ani dela războiul întregirii neamului, cu noianul de prefaceri în toate domeniile vieții, e consult să ne punem întrebarea:

Ce s'a ales de biserică dela sate și care sânt perspectivele ei în viitor?

Această întrebare din două motive:

1. Prin modesta biserică dela țară înțelegem tradiția sacră a rasei cu toate biruințele și încercările istorice și

2. Pentru-că fără de o întărire a temeliei, care sânt bisericile dela țară, construcția superioară a Bisericii devine subredă.

Creștinismul nostru istoric nu înseamnă o anume specie de eleganță literară, nici un fel de cod al manierelor respectabile moștenite dela păturile suprapuse. Ci e idealismul popular, isvorit din cultul lui Isus Hristos și misticismul, creat de ritul ortodox și de contactul cu forțele naturii. De aici se explică și conservatismul nostru religios. Dar ar fi fatal să considerăm conservatismul unica lege a vieții, câtă vreme trăim într-o lume dinamică, iar nu statică.

Centrul de gravitație al creștinismului nostru e în pătura țărănească și nu sânt perspective de a trece nici la burghezie, nici la pătura de sus, având să purtăm deosebită grijă și de educația religioasă a acestora.

Dar această pătură cultă ar putea contribui ca să încheagăm biserică noastră națională astfel, ca marile principii etice și spirituale ale doctrinei ortodoxe să fie temelia vieții individuale și obștești.

Până atunci să păstrăm, ce am moștenit: *biserica dela țară*.

Lăcașurile de închinare continuă în vechea înfățișare de smerenie și

într-o lipsă de frumusețe deprimătoare.

Anul trecut am dat îndemn să se repare radical și să se premenească aranjamentul interior, potrivit cerințelor pietății și ale esteticii.

Pentru zidirea de biserici nouă și de pictarea lor, ne-am îngrijit să avem experți.

Tot asemenea am luat dispoziții pentru îngrijirea cimiterelor și pentru ridicarea de troițe pe seama eroilor de război.

Opera culturală a Bisericii se desfășoară prin bibliotecile și casele culturale, simpatice credincioșilor.

Iar Societatea Sf. Gheorghe a tinerimii adulte promise a deveni un așezământ important.

Opera filantropică mai ales prin Dumineca bolnavilor e apreciabilă.

Alipirea de Sf. Biserică și credință în Hristos au să înalțe valoarea spirituală din această epocă istorică.

Dar nici splendoarea Cultului, nici ascultarea slujbelor nu înalță Biserica pe culmea misiunii sale, ci sf. împărățanie, administrată des. În lupta contra păcatului numai sf. împărățanie întărește.

Pentru aceasta e necesar să pregătim misiuni în parohii și slujbe zilnice la sfintele altare, drept mărturie continuă ale realităților invizibile și eterne.

Sânt însă cumplete neajunsuri de învins. Amintim unele:

Criza de preoți și de recruți pentru slujba sacră. Ce e drept, preferim calitatea înaintea cantității.

Dar când a patra parte din sf. altare sânt pustii, primejdia sufletelor e amenințătoare.

Ca o pricină a crizei de preoți socotim *dotăția lamentabilă* a clerului. Ea e inferioară dotăției institutorilor și a unui simplu muncitor de fabrică. Această mizerie apasă greu asupra familiei preotești cu copii de crescut cu ajutor familiar derizoriu. Pentru aceasta fiii de preoți oplesc cariera părintelui lor.

Lipsa de venituri la parohii prin abandonarea contribuțiilor.

E necesară și imperativă creșterea credincioșilor în spiritul de jertfă.

Când biserică va deveni un factor personal în viața fiilor săi, mijloacele de existență vor fi asigurate prin forțele proprii.

Lozinca noastră să fie:

Păstrarea gloriei Bisericii dela țară.

5. Relațiile dintre Biserică și Stat

Sântem datori să încreștăm la acest loc o stranie apariție în relațiile dintre Biserică și Stat.

Cu ocazia legiferării regimului cultelor, Corpurile legiuitoare de azi și-au însușit un punct de vedere în directă opoziție cu concepția Sf. Biserici naționale, expusă în chip magistral de Arhiepiscopul nostru în Senat. De aici o controversă inevitabilă și cu atât mai dureroasă, cu cât P. P. S. S. Ierarhi ort. au demonstrat că li-e rezervat privilegiul rar de a da fără șovăire un sprijin puternic Statului în opera sa de consolidare internă.

Dar o controversă e o necesitate și se impune ori de câte ori este amenințată încheierea unității sufletesti a neamului, suveranitatea statului, demnitatea sf. Biserici naționale și principiul libertății conștiinței cu toate consecințele lui. Vorbirea clasică a I. P. S. Sale este apologia neîntrecută a acestora și fixarea lor definitivă în conștiința guvernanților și a Bisericii din această epocă.

Dacă într-o epocă de credință prezentul se lămurește și se explică

prin cugetarea trecutului, în schimb în epoca scepticismului și a babiloniei de azi, multe apariții stranie ale prezentului vreau să fie suportate pentru închipuirile unui viitor fantastic. Multă lume de azi nu și mai dă seama în mod corect de rostul aducerilor aminte și privește cu nepăsare invazia considerațiilor profane în chestii spirituale, cari nu permit compromisuri. Cel-ce vrea să privească în viitor cu oarecare încredere reală, e dator să ție seamă de lecțiile trecutului. Iar acesta spune, că Biserica și Statul după tradiția noastră sânt concrescute, alcătuind urzeala și băteala din țesătura vieții neamului. Și nu se pot despărți unul de altul, precum soarele nu se poate separa de atmosfera sa. În concepția tradiției noastre, românul trăiește sub două autorități, ambele divine: Statul și Biserica. Fiecare cu sfera sa deosebită. Ambele sânt avizate la sprijin reciproc. Unirea dintre Stat și Biserică aduce cu sine o îngrădire a libertății amândurora, ca la toate uniriile dintre ființele omenesti. Bărbatul și femeia prin căsătorie nu mai au aceeași libertate ca înainte. Divorțul dintre Stat și Biserică e împreunat cu dificultăți nebanuite și mai mari decât îngrădirile de libertate ale unirii.

Nici stat laic, nici neutru, socotind Biserica și Cultele mecanisme rigide.

Dar Biserica nu se poate împăca nici cu legiuri, care consideră caracterul ei de dominantă o ficțiune juridică. Ea se simte chemată de Providință să sfîșiească întreagă viața neamului și să pecetluiească încheieturile Statului român spre a fi fortăreața inespugnabilă a libertății și a progresului. Dreptul de întâia naștere îl acordă opera creștină săvârșită pe pământul strămoșesc și conștiința răspunderii în fața viitorului. La misiunea această Biserica va ținea strâns după porunca Sf. Pavel. Moștenirea Sf. Biserici nu e un lucru comod și plăpând, ci plin de violență și de sbucium. E capabilă să înfrunte ori-ce adversități apărându-și misiunea prin sudoarea feții sale, prin muncă asiduă și onestă, intelectuală și spirituală.

O criză trecătoare? Dar aceasta ar fi în cazul când toți fiii săi ar înceta să cugete. Când însă Arhiepiscopul nostru mobilizează întreagă suflarea cu exemplul și cu principiile sale, dreptatea ei nu poate fi înăbușită.

6. Relațiile externe

Idealul unirii bisericilor nu mai aparține utopiilor de când cu puternicile curente mondiale de înfrățire creștină. Aceste curente au creat opere de erudiție și grandioase congrese. Într-o atmosferă de caritate creștină se studiază punctele comune și cele diferențietoare. Deosebirile sânt reale. Unii creștini sânt dela fire conservativi, alții liberali, unii abstracți, alții concreți; unii cu predilecții spre intelectualism, alții spre emoționalism etc.

Dar cu toate aceste și alte deosebiri, cu toții convergează spre același centru comun: spre Isus Hristos, mântuitorul neamului omenesc.

Căci lumea s'a înstrăinat de El și acum îl caută. Și și-a alcătuit un nou Hristos, care nu e cel din Evanghelie și nu înțelege jertfa Lui de pe Golgota. Părerile individualiste sânt buletinele periodice de temperatură spirituală. De aceea promotorii curentelor de unire se bucură de participarea Bisericii ortodoxe, care le arată pe Mântuitorul Hristos cel adevărat, cunoscut de Apostoli și sălășluit în Biserica sa. Hristos și azi poate fi recunoscut în această Biserică din ranele cuelor și din sângele, care țâșnește din coasta Sa.

Vieța din plin a lui Hristos nu se trăiește în izolare, ci în asociere.

Contactul cu Bisericile și confesiunile creștine e profitabil din multe puncte de vedere.

Construcția sistemului dogmatic a Bisericii creștine s'a îndeplinit de către ortodocși într-o epocă de sbucium, când o civilizație apunea și cea nouă nu se născuse.

În direcție practică și socială vom profita din contactul cu alte culte.

Un prim început de relații externe a inițiat I. P. S. Sa. Vara trecută neputând participa în persoană la congresul *Faith and Order* din Lausanne, a trimis acolo pe profesorii dela Academia teologică. Dr. Grigorie Cristescu și Nicolae Colan, dimpreună cu asesorul Trandafir Scorobet, să meargă, să vadă și să raporteze. Darea de seamă despre această grandioasă Conferință s'a publicat în Telegraful Român și în Revista Teologică.

Vara aceasta comitetele de continuare ale organizației: Life and Work și Faith and Order, se întrunesc la Praga.

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru e membru activ în comitetele ambelor organizații mondiale și astfel dela noi la ei și dela ei la noi va fi un contact reciproc binefăcător.

Din cele arătate rezultă, că Biserica națională nu e conclavă de cucernici retrași de pe arena vieții, nici o ambulanță înapoia frontului, ca să ridice pe naufragiați, și nici o asociație religioasă promițând oamenilor că-i face mai buni, ci e societatea divină, cu misiunea și privilegiul de a mântui viața neamului pe căi și cu metode proprii.

Ea posedă o autoritate divină și verificată. Această autoritate nu apasă ca un jug în grumazul fiilor săi.

Influența ei e iresistibilă, asemenea razei soarelui asupra mugurului, făcându-l să înflorească.

Ea este mama noastră pe care avem să o iubim, bine știind că ea mai întâiu ne-a iubit și ne iubește cu o ardoare divină.

*

La discuția generală asupra raportului bisericesc, a luat cuvântul asesorul censistorial Tr. Scorobet, care a spus, în rezumat următoarele:

Două năzuințe caracterizează conducerea sfintei noastre Biserici de azi: ca viața religioasă din Arhiepiscopie să fie călăuzită de *principii sănătoase* și *activitatea* ce se dezvoltă să fie *cu sistem*. Iar viața cu principii și muncă cu sistem înseamnă *viețea creatoare*. Astfel trebuie privit raportul bisericesc, care nu e o copie a celor anterioare. În anii trecuți s'a arătat *sistemul de muncă* în diferite direcții. Rapoartele acelea sânt premise, iar acesta e concluzia acelor premise.

În anii trecuți am îndreptat atenția asupra *problemelor tinerimii*, care își păstrează o actualitate statornică, fiindcă tinerimea e viitorul. Dar am analizat și alte probleme: *misiunea internă și externă, propaganda culturală, fenomenul bisericilor goale, metodele moderne de păstorie și apostolatul laic*. Aceste probleme nu sânt iscodite de noi, ci create de viața modernă. Nici nu sânt numai la noi, ci în lumea întreagă. Pretutindenea se încearcă lumea să de soluții. Unii sânt la începutul soluțiilor, iar alții au acumulat experiență de mare valoare. Dar e bine să ne preocupăm

și noi de soluțiile acestor probleme. Înainte vreme nu existau în Biserică decât *chestii*: bisericești, școlare și fundamentale. Drumul de la chestie la problemă și la principiu e lung. Epoca Șaguniană a avut o misiune și s'a achitat de ea: câștigarea ne- atârării și autonomia administrativă. Altă epocă trebuie să ne dea *autonomia spirituală*. Și această epocă a sosit. Epoca noastră trăiește sub crugul unei *idei forțe*, din categoria acelor care schimbă structura vieții și fața lumii. E *Biserica misionară*. O idee forță a creat Renașterea. Altă idee forță a produs Reformația, și iarăși altă: revoluția franceză. Renașterea spirituală a lumii va fi produsă prin *Biserica misionară*, căci numai o biserică misionară va putea genera acea influență morală, capabilă să ducă pe om la Hristos și să-l determine a rămâne la El.

Spiritul misionar se trezește și în Biserica noastră. Il simțim și aici în centrul Arhiepiscopiei și de aici va radia mai departe. Laboratorul acestui spirit nu va fi sala de ședințe ci la sfântul altar al catedralei, la amvon, scaunul de mărturisire, în conferințe religioase și în scrieri de trezire.

Acest spirit misionar are să ajungă și la sate, la bisericile fortărețe ale conservatismului. Conservatismul e legea trecutului, misionarismul legea viitorului. Noi sântem generația acestei mari transformări spirituale în viața neamului nostru. Să ne înțelegem rostul și să lucrăm cu zel la această misiune istorică. Raportul bisericesc e în nota acestei misiuni, de aceea propune Adunării să-l ia la cunoștință.

După aceste deslușiri, Adunarea ia raportul la cunoștință și-l primește ca bază la discuția specială.

La diferite puncte din raport au avut loc mai multe discuțiuni la cari au luat parte mai mulți deputați, dând I. P. S. Sa la toate chestiunile interesante și temeinice deslușiri.

La propunerea comisiei s'au aprobat apoi: Noul Regulament al Academiei teologice, Regulamentul seminarial și Normativul de organizare a școlii de cântăreți.

Ședința a III-a s'a ținut la 14 Mai ora 4 p. m.

În această ședință s'au tratat chestiunile financiare. Din rapoartele prezentate de Consiliul arhiepiscopesc și din propunerile comisiei financiare, adunarea eparhială s'a convins despre gospodăria exactă a averii bisericești.

S'au aprobat socotelile fondurilor și fundațiilor arhidiecezane, ale Librăriei și Tipografiei arhidiecezane. S'a dat Consiliului absolut pentru anul de gestiune trecut și s'a aprobat bugetul pe anul viitor.

Ședința a IV-a s'a ținut în 15 Mai a. c. la ora 9 a. m.

Această ședință a fost ocupată în întregime cu chestiunile școlare. S'a cetit mai întâi minuțiosul raport al senatului școlar referitor la învățământul primar și secundar la edificiile școlare și la catehizație luându-se la toate chestiunile soluțiunile cele mai potrivite cu actuala situație.

Și fiindcă tocmai zilele acestea se va întruni la Ministerul instrucțiunii o comisiune pentru compunerea programei analitice a școalelor secundare, dl Ministru al instrucțiunii a fost rugat telegrafic să ia în programă ce se pregătește cel puțin 2 ore de învățământ religios în fiecare clasă.

În fine din motive superioare al creșterii religioase morale a tinerimii, Adunarea eparhială a decis ca directorul liceului nostru «Andrei Șaguna» din Brașov să aibă și pregătire teologică.

Ședința a V-a s'a ținut la 15 Mai ora 4 p. m. În această ședință adunarea eparhială s'a ocupat întâi cu chestiunea fondului de pensie.

La propunerea comisiei organizatoare, adunarea constatând necesitatea de a se veni imediat în ajutorul pensionarilor Arhiepiscopiei, creindu-se pe seama lor pensii cari le asigură existența. Și până când se va putea ajunge la această stare multumitoare, a acordat pe seama actualilor pensionari majorarea pensiunii lor cu 100%.

La ordinea zilei alegerile și anume: alegerea unui consilier onor. în senatul bisericesc, alegerea unui membru ord. în Consistorul spiritual și alor 2 membrii suplenți în același Consistoriu.

În senatul bisericesc a fost ales profesorul Academiei teologice Ilie Beleuță. Membru ordinar în consistorul spiritual preotul Ioan Ludu din Preșmer, iar suplenți preoții Ioan Hanzu din Cacova și Parteniu Colhon din Laz.

În conformitate cu punctul p. și r. din articolul 31 al Statutului bisericii, I. P. S. Sa a aprobat aceste alegeri.

Terminele fiind agendele adunării eparhiale, avizate în sesiunea aceasta în competența sa, I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae s'a adresat deputaților cu următoarele:

On. adunare,

Am ajuns la sfârșitul lucrărilor noastre în vreme mai scurtă ca altădată. Făcând o privire asupra celor discutate remarc: votarea noului Regulament al Academiei teologice, Regulamentul Seminarului și al Școlii de cantori, cari vor contribui la dezvoltarea acestor instituțiuni culturale.

Din rapoartele ce le-am prezentat ați putut vedea că consiliul meu depune toate eforturile de-a promova instituțiunile noastre; vă rog să credeți că și de acum înainte își va da silința, continuând drumul cunoscut.

Vă mulțumesc tuturor pentru interesul arătat la pertractarea tuturor chestiunilor puse la ordinea zilei.

Mergând în mijlocul clerului și poporului vă rog să duceți îndemnul pentru o viață religioasă mai intensă.

Vă mulțumesc pentru prețiosul Dvoastră sprijin ce ni l-ați dat la soluționarea lor. Vă rog a ni-l da și pe viitor.

Implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor și asupra Dvoastră, declar ședința

adunării eparhiale din 1928 de închisă.

La cuvintele I. P. S. Sale Părintelui Arhiepiscop și Mitropolit, în numele deputaților adunării eparhiale a răspuns dl deputat Eugen Goga următoarele:

Înalt Prea Sfințite,

Permiteți-mi a Vă adresa câteva cuvinte în numele adunării eparhiale.

Biserica noastră ortodoxă a fost sortită să primească o serie întreagă de lovituri la care a reacționat în decursul timpului, dându-i un caracter specific ce se poate numi Biserica luptătoare.

Biserica noastră a fost cumplit atacată, dar totdeauna a eșit cu profit din lupte; în urma reformării am introdus limba maternă în biserică; în urma loviturii catolicilor am strâns legăturile cu biserica mamă din Vechiul regat.

În zilele noastre am urmărit cu multă încordare desbaterile privitoare la Legea cultelor și acum încă odată am avut prilejul a constata caracterul de biserică luptătoare.

I. P. S. Voastră ați fost cu acest prilej în spiritul tradiției istorice a bisericii noastre.

Legea cultelor așa cum s'a votat a fost o decepție pentru noi.

Cred că biserica noastră după cum în trecut, așa și astăzi are de luptat.

I. P. S. Voastră sunteți înzestrați dela bunul Dumnezeu cu calitățile necesare spre a duce această luptă. Aveți temperamentul și darul de a lupta; de aceea noi avem toată încrederea în înțelepciunea I. P. S. Voastre și Vă rugăm să o duceți mai departe.

Sunt în asentimentul întregii adunări, când Vă urez mulți fericiți ani!

Să trăiți!

Nu putem încheia acest scurt raport al nostru despre decursul ședințelor adunării eparhiale, fără a sublinia nivelul înalt, atmosfera sărbătorească, armonia și buna înțelegere care a domnit în tot decursul ședințelor.

Interesantele discuțiuni, frumoasele vorbiri, rostite de mai mulți deputați la diferitele chestiuni, interesul viu cu care s'a urmărit mersul discuțiilor, și cu deosebire interesantele și luminoasele deslușiri și directive date de I. P. S. Sa, vor contribui de sigur la progresul și înaintarea bisericii noastre; pentru că viitorul ei atâră de modul cum vom ști pune în aplicare vecinicele principii ale Evangheliei Domnului și de modul în care vom ști face întrebuințare de libertatea cu care ne-a înzestrat Dumnezeu.

Oaspe distins. Sibiienii au avut bucuria de a avea de oaspe al nostru în zilele din 14—16 Mai pe Abatele Zavoral, marele nostru prieten din Cehoslovacia.

Din lipsă de spațiu, raport amănunțit despre această vizită vom publica în numărul proxim al ziarului nostru.

Optzeci de ani...

(=) În ziua de 15 Mai 1928 se împlinesc optzeci de ani, de când poporul de iobagi români ai Ardealului, în zile de foc și sânge, a luat vitejeasca hotărâre de a-și croi „altă soartă“.

În Câmpia libertății, pe maluri târnăvene, s'au adunat miile de țărani și, sub conducerea celor doi Vlădici și în ființa de față a unor frați luptători idealști din principate, și-au afirmat cu tărie voința de a-și scutura, cu orce jertfe, jugul tirăniei și a pune în locu-i libertatea națională, al cărei steag se desfășurase cu îndârjire și avânt în țările din apusul european.

Întreg poporul din văile și munții ardeleni s'a grăbit să vie în jurul căpitanilor săi; din uneltele de muncă și-a creiat arme, pe care le-a sporit cu cele luate dela dușman: și, având în frunte „preoți cu crucea“ și cu spada, miile de viteji au sângerat în lupte numeroase și crâncene pentru dreptatea cauzei neamului asuprit.

În locul libertății însă, la care aspirau după ani lungi de suferințe, au trebuit să urmeze, în alți șaptezeci de ani, prigoniri nouă, — sfârșite abea după vremea răboiului mare, în anul mântuirii dela 1918.

Eroii anilor 1848/49 s'au sacrificat încrezători în puterile de viață ale neamului, ear duhul lor a plutit asupra noastră, a urmașilor, și ni-a dat mereu vigoarea de-a rezista împotriva năpăstuirilor unor dușmani lacomi, trufași, vicleni și trăiți în răsfățul boieriei, pe care nu-l pot da curând uitării.

Amintirea acelor eroi ai noștri, cei mulți fără nume, cei puțini cu nume smulse din uitare, să o slăvim, după optzeci de ani, cu strălucirea de care s'au făcut vrednici!

Congresul Societății ortodoxe a femeilor române

În zilele de 5 și 6 Mai 1928 s'a ținut, în capitală, al 17. congres al *Societății ortodoxe naționale a femeilor române*, de sub conducerea, înțeleaptă și plină de creștinească râvnă, a dnei Alexandrina Gr. Cantacuzino.

Această societate, prin activitatea sa, culturală, națională și religioasă, este aliat prețios al bisericii ortodoxe în adâncirea creștinismului ortodox în conștiința publică și merită să fie îmbrățișată de cler și sprijinită ca atare în toate manifestațiile sale.

Lucrările congresului s'au început cu serviciu divin celebrat la Sf. Mitropolie, în prezența comitetului central, a comitetelor filiale și a unui mare număr de preoți, profesori și alți sprijinitori ai societății.

Duminecă d. a., la ora 3, s'a deschis congresul, în amfiteatrul Fundației universitare Carol, sub președinția P. S. Sale Tit Simedrea.

Când apare în sală M. S. Regele Mihai, cu A. S. R. Principesa mamă Elena, întreaga sală se ridică și în aplauze frenetice le face o călduroasă manifestatie de omagială dragoste.

Președintele accentuează faptul că primul rege ortodox este de față la deschiderea acestui congres, ceea ce constituie o dovadă nouă de legăturile tari dintre poporul român creștin și Dinastia noastră. În numele societății, președintele congresului ofere M. S. Regelui crucea distinctivă a «Societății ortodoxe». Continuând președintele congresului a subliniat munca rodnică depusă de această valoroasă instituție și i-a urat desăvârșit succes, pentru binele poporului român.

Dna Alexandrina Cantacuzino a arătat că, pe zi ce trece, societatea ortodoxă se afirmă ca organism tot mai important pentru viața noastră națională. Ridicarea poporului român nu se poate face decât pe *baza păstrării credinței strămoșești*, și «Societatea ortodoxă» a făcut din acest principiu peatra sa de temelie. Pornind de la acest adevăr societatea și-a făcut sfântă datorie din a îndruma pe mamele române și a forma sufletele viitoarelor mame. Societatea ortodoxă națională a femeilor române afirmă încă odată deviza sa, care este aceea a unei conviețuiri în bună înțelegere cu toți cetățenii, de orice religie, dar cu condiția ca în această țară, română și creștină, cuvântul hotărâtor să-l spună cei cari au dreptul, adică românii creștini ortodocși.

Societatea are onoarea de a fi

pusă sub protecțiunea celei dintâi dintre mamele române și a unei distinse creștine, care este A. S. R. Principesa Elena (asistența în picioare, face o călduroasă manifestatie A. S. Regale).

A. S. R. Principesa Elena, — continuă dna Cantacuzino — își face onoare de a crește, în cel mai desăvârșit spirit național și creștin, pe M. S. Regele Mihai (aplaude).

De asemenea s'a remarcat cum dna prezidentă Cantacuzino, în discursul de deschidere, a avut calde și elogioase cuvinte pentru I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru *Nicolae* și pentru vrednicia cu care a apărut, în cuvântarea sa la senat, dreptul bisericii ortodoxe. Tot așa a vestit atitudinea fraților minori — nu minoritari — greco-catolici, cari au adus prin presă și manifestele lor, cu ocazia desbaterii legii cultelor, insulte bisericii ortodoxe. Ambele pasagii, ale cuvântării, publicul le-a subliniat cu lungi aplauze.

Dna Alexandrina Cantacuzino, expune bogata activitate a societății în răstimpul ultimilor trei ani: a întemeiat școli de țesătorie, cămine, școli diverse, grădini de copii și case parohiale în cuprinsul capitalei și în restul țării. Vorbitorii au adus elogii doamnelor care au sprijinit opera societății, și le-a citat pe fiecare în parte, cu activitatea lor.

Di Popescu Al. Tudor, avocat și profesor, a citit raportul financiar privitor la activitatea din cursul ultimei epoci, raport cuprinzând bugetul secției centrale și al filialelor, și raportul cenzorilor, după care, aprobându-se bilanțul, s'a descărcat comitetul de gestiunea sa și s'au reales actualii trei cenzori.

În numele comitetului central, ca omagiu, s'a oferit apoi dnei Alexandrina Cantacuzino o reușită machetă, reprezentând bustul dsale, machetă executată de sculptorul Mățăoanu.

Foarte mișcată, sărbătorita a mulțumit printr-o frumoasă cuvântare, în care a exprimat toată mândria pe care o simte prezidând societatea ortodoxă a femeilor române.

La felicitările călduroase exprimate de pretutindeni, se asociază delegatul Mitropoliei Ardealului, I. P. C. Sa pâr. arhimandrit V. Stan, vicar arhiepiscopesc, care arată cât dărește biserica creștină ortodoxă dnei Cantacuzino. (Cuvântarea o publicăm în foisoara de astăzi. *Red.*)

Părintele Gulie transmite societății ortodoxe omagiile clerului basarabean.

Delegatul episcopiei Râmnicului Noului Severin aduce prinos de recunoștință pentru munca desfășurată de societate, urând președintelui și membrilor sănătate și spor la muncă.

Mai vorbesc delegați din: Huși, Caransebeș, Argeș, Craiova, Cluj și Chișinău.

Dna Cantacuzino mulțumește tuturor delegaților îndemnându-i la muncă, de oarece numai prin muncă curată ne putem înălța la desăvârșirea divină și la unitatea sufletească.

La ora 7 seara, congresul s'a închis în aplauzele frenetice ale asistenței.

Sărbarea zilei de 10 Mai în Sibiu

Ziua de 10 Mai s'a sărbătorit în orașul nostru cu rară solemnitate.

Toate oficiile și prăvăliile au fost închise, edificiile publice și particulare provăzute cu drapelul național.

În dimineața zilei, în fiecare cazarmă s'au ținut din partea preoților militari servicii divine, iar din partea ofițerilor vorbiri despre însemnătatea zilei. Tot asemenea și în școli. Prin vorbiri ocazionale s'a arătat elevilor însemnătatea acestei memorabile zile.

Serviciul divin în catedrala noastră s'a săvârșit la ora 10 și jumătate din partea I. P. C. Sale arhimandritului Vasile, asistat de preoții catedralei.

La serviciul divin a luat parte I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, consilierii mitropolitani și arhiepiscopii, profesorii și elevii tuturor școlilor din Sibiu.

Au participat reprezentanții forurilor civile, în frunte cu dl. prefect N. Regman, și toți ofițerii din garnizoană în frunte cu dl. general C. Găvănescu, comandantul corpului VII armată.

Predica ocazională a fost rostită de protoereul militar Ioan Dăncilă.

În fața catedralei erau postați: o companie de onoare și escadronul de escortă, cu drapelul și muzica militară.

După terminarea serviciului divin, când dl. general comandant a ieșit din catedrală și a trecut trupa în revistă, regimentul 35 artilerie a tras 101 lovituri de tun.

A urmat apoi defilarea trupelor în Piața Regele Ferdinand.

Recepțiunile s'au făcut în sala cea mare a prefecturii.

S'a prezentat întâi Biserica ortodoxă condusă de I. P. C. Sa arhimandritul Vasile.

I. P. C. Sa a accentuat că biserica ortodoxă, care a crescut neamul românesc în virtuțile Domnului, care i-a însoțit toți pașii în cursul veacurilor, din leagănul copilăriei până la vremile fericite de astăzi, binecuvântându-i succesele și mângâindu-l în restriște, care când nevoia a cerut-o s'a scoborât din sferele spiritualității chiar în arena luptelor, combatând într-o mână cu crucea, în cealaltă cu spada, această biserică genuin românească participă și astăzi cu întreagă ființa sa la cea mai mare sărbătoare națională a neamului, care sintetizează înfăptuirea idealului nostru politic, și urează:

Trăiască M. Sa Regele Mihai I, înfrunghirea nădejdlor noastre viitoare!

Trăiască România, veșnic una și nedespărțită! —

Au urmat reprezentanții celorlalte confesiuni din localitate, armata, și reprezentanții autorităților civile.

Tuturor reprezentanților li-a mulțumit prin cuvinte alese și calde, atât dl. general comandant, cât și dl. prefect scoțând în relief momentele culminante ale zilei.

Seara s'a făcut retragere cu torțe.

P. S. Sa Episcopul Iosif al Caransebeșului a împlinit, în ziua de 15 Mai 1928, vârsta de 70 ani. Eparhia Caransebeșului, — la a cărei propășire intelectuală, morală și materială, neobositul Arhieru depune o muncă stăruitoare și nentreruptă, ajutat, între alții, de P. S. Sa venerabilul Părinte Arhieru și Vicar episcopesc Filaret Musta, — prăznuiește cu rară însuflețire pe cel ce a stat peste patru decenii în serviciul ei. La urările de bine ale credincioșilor eparhiei, ne alăturăm și noi, dorind cucernicului Arhipăstor ca Atotputernicul să-l înzilească încă mulți ani, în pace și sănătos, spre binele neamului și al sfintei sale biserici.

FOIȘOARA

Cuvânt de salutare

rostit la Congresul al 17-lea al Societății ortodoxe naționale a femeilor române, ținut în București (Fundațiunea Carol I) la 6 Mai 1928, de arhim. Dr. VASILE STAN, vicarul Mitropoliei Ardealului, în prezența Principesei-mame Elena.

Alteță Regală, Preasfințite, Doamnă Prezidentă,

Vă aduc la acest congres, și în special Dvoastră, doamnă prezidentă, salutul și binecuvântările I. P. S. Sale Mitropolitului Ardealului, *Nicolae*.

Activitatea pe o săvârșiți Dvoastră cu Societatea ortodoxă a femeilor române nu se poate să nu impresioneze puternic pe oricare român iubitor de neam și de legea lui. Pentru că această activitate izbucnește din realitățile adânci, mistice, ale sufletului ro-

mânesc; se întemeiază solid pe necesitățile zilnice actuale ale acestui suflet și se exteriorizează în manifestațiuni ce înalță în sferele mai senine ale idealității creștine.

Neamul nostru, și mai ales Biserica sa ortodoxă, se mândrește cu societatea ce conduceți cu atâta sublim devotament, cu atâta neobosită râvnă; se mândrește cu activitatea acestei societăți, atât de necesară în vremurile de astăzi, mai ales pentru *educația creștinească* a caracterului românesc.

Dar alături de mândria ce o trezește în noi contemplația activității respectabile, ce o îndeplinește de 17 ani pentru creștinismul ortodox, falanga mamelor și surorilor noastre, sub înțeleapta Dvoastră supraveghere și îndrumare, în aceste clipe de sărbătorire cu adevărat sinceră, învie în pervazul copilăriei noastre, cu frânturi de cântece de leagăn, icoana

sfântă a mamelor și bunicelor noastre, cari când ne împreunau mânuțele spre rugăciune, când ne istorisiau despre puterea lui Dumnezeu și despre minunile lui și ne conduceau pașii plâpânzi spre biserica lui, făceau în particular tot aceea ce se lucrează în această societate sistematic și cu puteri organizate.

Această viziune ne umple inima de duiosie și o face, cred, în același timp mai bună, mai primitoare de îndemnuri nobile.

Astăzi, când firea oamenilor este atrasă cu atâta patimă spre pământ, spre bogățiile, bucuriile, plăcerile, chiar spre noroiul acestuia; când rezistența caracterelor față de această atracție este așa de șubredă; când chiar platoșa instinctului matern nu mai dă destulă siguranță ocrotitoare pentru mugurul delicat al sufletului copilăresc din care are să răsară și floarea caracterului: astăzi este o în-

viorare, o speranță mângăitoare să știm, că o societate ortodoxă de femei, revărsată prin organizațiile sale peste tot întinsul țării, trezește și îndreaptă simțirea creștinească spre nesecatul, spre tainicul izvor de întinerire al idealismului curat, al energiilor nescălfite din sufletul românesc, care a preșertat încântătoarele văi ale țării cu lăcașuri de închinare, cu focare de cultură, transformând pe mulți din înaintașii noștri, fără deosebire de sex, în eroi slăviți de balade și de legende, chiar în mucenici ai neamului și al legii sale creștinești.

Societatea femeilor ortodoxe, inspirată de o superioară înțelegere a subconștientului ființei noastre etnice în care dorm anestiate, așteptând clipa trezirii, ori se agită oprimate căutând eșire la lumină, atâtea virtuți străbune, atâtea speranțe abea înmugurite, atâtea energii acumulate *specific românești*, suflă la o parte cu răbdare și perse-

Chemarea

Uniunii femeilor române și secția
femenină a Astrei

Să serbăm Ziua mamelor!

Societatea doamnelor române din Bucovina a luat, conform hotărârilor din congresul Uniunii femeilor române, frumoasa inițiativă a înfrunzării venerației ce o datorim mamelor, serbând o zi a mamelor.

Dorind ca toate societățile de femei să urmeze acest exemplu în folosul tinerimii, care trebuie să păstreze concepția sfinteniei familiare ce se concentrează în sufletul mamei, propunem ca:

Ziua mamelor să se serbeze în Duminică din 27 Mai 1928 în toate orașele și satele, cu gândul ca în această zi toate mamele să fie slavite de copiii lor cu un sentiment de recunoștință, ce trebuie să păstreze față de ființa care reprezintă iubirea și devotamentul cel mai desinteresat.

Familia va serba în casa sa această intimă adorare a mamei, când copiii chiar și cei depărtați îi vor dovedi prin grai, în scris sau prin cel mai mic semn și atențiune, venerația ce i-o păstrează.

În acest scop copiii și tinerimea vor trebui să fie preparați în toate școlile pentru serbare.

Din acest punct de vedere al educației pedagogice a poporului, se va face în aceeași zi și serbare publică, participând înainte de toate la serviciul divin, când preotul va vorbi despre însemnătatea acestei zile.

Ear toți cei ce nu mai au pe această păzitoare scumpă a familiei, să găsească în aceeași zi o oră, când vor putea face pelerinajul la mormântul mamei lor decedate.

De asemenea se vor aranja șezători populare, unde se vor slăvi mamele prin conferințe, coruri, recitări, unde vor cinsti pe acele mame ale căror fii au murit pe câmpul de luptă, rostind numele lor; vom cinsti și vom aduce omagii pentru cea mai devotată mamă a țării, M. S. Regina Maria, întărind iubirea pentru mama tuturor cetățenilor români, pentru scumpa noastră Patrie-Mamă.

Prezidentă:

Maria B. Batulescu.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

veranță crusta mohorâtă, ce ploaia de cenușă vulcanică a materialismului veacului nostru o așterne peste lumina conștiințelor.

Sugestionată prin devotamentul Dvoastră sincer pentru Hristos, dnă prezidentă, încurajează trezirea în sufletul celor mari și încolțirea în sufletele celor mici a *specificului românesc și creștinesc*, în manifestațiunile variate ale vieții noastre de toate zilele, sub semnul biruitor al *crucii ortodoxe, pe care Melestată Sa regele Mihail I și-a prins-o astăzi pe piept, deasupra inimii, ca cea dintâi decorație ce i-o dă neamul nostru.*

Intr'această laudabilă nizuință, de un farmec irezistibil, de o putere de penetrație magică, de o însemnătate covârșitoare pentru viața societății și a familiei române, pentru renașterea și consolidarea acesteia, admirăm noi activitatea Societății ortodoxe naționale a femeilor române.

Viața culturală-socială în Oraștie

— Serbări naționale, producțiunile liceului „A. Vlaicu”. — Activitatea școlară și extrașcolară a corpului didactic și societatea „Astra”. — I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului în județ. — Băile Geoagiu. —

Am avut mărețe serbări, organizate de garnizoana militară, primăria orașului și școlile din loc, în ziua de 10 Mai, când corpul didactic a aranjat sub conducerea zelosului profesor de muzică, N. Prația, un reușit festival, în programul căruia a figurat și frumoasa conferință a profesorului dela „Universitatea Liberă” din București, Petre Panaitescu, vorbind despre Regele Ferdinand, cum și patriotica vorbire a colonelului N. Macici, comandantul reg. 92 infanterie, în piața Regina Maria, când a primit defilarea ireproșabilă a soldaților, foarte bine echipați și prezentabili, în adevărată ținută ostășească, cât și a elevilor de școală, unii în hainele naționale; — profesorul Dr. Petre P. Ionescu, un harnic îndrumător cultural al tinerimii, a jucat în 12 Mai cu elevii liceului și studentele Tiți Vlad, Blaga și Jurca, bine instruiți, în favorul societății de lectură, vestita piesa „Avarul” în rolul principal cu profesorul Ionescu.

Profesorii liceului „A. Vlaicu”, profesorele gimnazului de fete, „Despina Doamna”, institutorii școlilor de „Arte și meserii”, ucenicii, învățătorii și învățătoarele școlii primare de băieți, fete, și grădina de copii, dovedesc la toate ocaziunile o înțelegere și îndeplinire a rolului lor de luminători ai viitorilor cetățeni.

Mulți dintre ei aleargă la sate, unde țin conferințe populare, cum au făcut în Duminicile trecute dnii: Dr. Solomon, Necea, Crețu, și alții, instalând „biblioteci populare”. Ce bună ar fi la astfel de ocazii rulara unui film instructiv, cu un „Cinema popular”.

Ceva s'ar mai putea dori dela domnii profesori, mai ales preoți sau teologi, ca, din când în când, să predice numerosului public credincios, al bisericii ortodoxe române, continuând începutul, făcut acum Duminică, de părintele Moța. —

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, va face Duminică 20 Mai sfintirea frumoasei biserici zidite de credincioșii comunei Sinindrei, din apropierea Devei, asistat de mulți preoți și corul academiei teologice din Sibiu, iar la Constantin și Elena va sluji sfânta liturgie în Deva. Înaltul prelat

Pentru această divină operă de *reînălțare* prin credință, Doamnă prezidentă, Mitropolia ortodoxă a Ardealului, deodată cu admirația și aderența sa, Vă prezintă prin mine omagiale felicitări, iar societății ce conduceți urări de bună sporire și înflorire.

Dumnezeu să binecuvinteze nobilele străduințe ale Societății ortodoxe naționale a femeilor române!

În falimentul dela Cluj, al „Băncilor unite, țărani români” sunt păgubiți cu o sumă însemnată: banca lasă un pasiv de 150 milioane, din care 40 milioane le-au pierdut sătenii. Păcătoșenia băncii este și mai mare: din registrele sale se constată, că a subvenționat cu peste un milion de lei propaganda antiromână a unor gazete minoritare din Ardeal. Parchetul a luat măsuri contra băncii și ziarelor subvenționate.

este așteptat cu dor, de populația ortodoxă din județul Hunedoarei. —

Cele mai renumite băi calmante de pe vremea Romanilor, la Geoagiu, din apropiere, cu apă radioactivă, conținut de acid carbonic, sulfur, iod, apă potabilă, cu litium, cu o floră subalpină, plină de ozon și liberă de praf, se deschid la 15 Mai. Se pot închiria camere la hotel și la locuitorii din sat, care sânt foarte igienice și curate.

Dr. Eug. Munteanu.

Demonstrație politică în biserică. Duminică seara, în 13 Mai 1928, — scrie *Tageblatt* din Sibiu în Nr. dela 15 Mai a. c.), că în biserica Iohanniskirche (a sașilor din Sibiu), cu prilejul comemorării lui Stefan Ludwig Roth, s'a cântat, în fața unei asistențe extraordinar de numeroase, cunoscutul cântec: „Zu Klausenburg in Ungarland”.

— Cu o săptămână înainte, *ungaril* dela adunarea din 6 Mai, la Alba-Iulia, intonau cântări entusiaste sub steagurile *românești*; ear „prudenții și circumspecții” dela Sibiu le trimit vorbă că orașul Cluj, probabil și Alba-Iulia, nu-s de loc în România, ci, cum spune cântecul, „în Ungarland”. Atitudinea nepatriotică și provocatoare săsească dela Sibiu este învederată; ea cere, prin urmare, sancțiuni.

„Minimul de nedreptate”

De Horia Petra-Petrescu

În Sâmbăta Patimilor, în clipa, în care președintele republicii cehoslovace Masaryk, a depus o cunună pe statuia „soldatului erou, necunoscut” din Praga, s'au oprit *toți* cetățenii patriei, ori unde s'au aflat ei, pe stradă, acasă, în fabrici, în tren, pretutindeni și — descoperindu-și sau plecându-și capul două minute — s'au gândit la cei morți pe câmpul de luptă în decursul războiului mondial. Ideia aceasta, adoptată de „Crucea roșie cehoslovacă” dela englezi, a prins bine cetățenilor Cehoslovaciei, o adevărată ziare, fiindcă cu toții au recapitulat în clipele acelea durerile trecutului, dureri învinse, fiindcă au pus umărul și și-au pus întrebarea: Ce ne unește?!

Toți sântem fiii patriei acesteia, și-au spus cehoslovacii, toți trebuie să *colaborăm*, toți trebuie să ne dăm truda ca să preîntâmpinăm nouă vârsări de sânge — cum? — lucrând frățește împreună, pentru binele *comun*! Hristos a murit pentru toți! Să fim și noi toți una, în zilele de înălțare sufletească, pentru ca să avem un viitor pe lume.

Clipite de acestea de *reculegere sufletească* să fie necunoscute la noi? Cei ce perorează în fața mormântului „Eroului necunoscut”, rostesc numai fraze bombastice, învârlind, după un sfert de oră, opinia publică cu micile și marile lor cancanuri politice?

N'ar trebui ca și noi să ne avem cele două minute de tăcere, când ne vorbesc respectat morții, mizeriile îndurate, calvarul de-abea trecut? N'ar fi cu cale ca asfel de clipe de reculegere să ne dicteze mai apoi categoricul imperativ al faptelor ce le vom suverși?

Sociologii ne spun că, durere, masele poporului nu țin minte aproape deloc, că singuraticul mai mult ține minte decât masele.

Frumoasă vorbă: Ține minte! — e vorba însă ce ții minte! Dacă e vorba să ții minte toate matrapaslăcurile, toate greșurile oamenilor, toate crimele istoriei și să dai uitării faptele nobile, înălțătoare de suflet, să nu relevi zilele de glorie, Duminicile sufletului — atunci mai bine n'ai ținea minte, mai bine să te fi dăruit Dumnezeu cu uitucia cea mai desăvârșită!

Ce *ar trebui* să ținem minte și astăzi, după calvarul sufletească ce l-am urcat cu toții? Ce *ar trebui* să recapitulăm, după atâtea hecatombe de morți, victime nevinovate, târâte în val-vârtejul războiului? Ar trebui ca conștiinței noastre să ne vorbească mult mai tare și mai respectat *cauzele*, care au determinat cataclismul.

Dacă un negustor falimentează iai a mână catastifele negoțului lui și cauți să-ți faci o icoană fidelă a falimentului, să știi cât și cui datorește, de ce n'a plătit și pe cine a tras în prăpastie. După războiul mondial e vorba de falimentul, nu a unui negustor, ci de falimentul unor state, cu pierderi de milioane de vieți omenești! Să nu fie cu cale ca conștiința omenească să se întrebe: *pentru ce* a urmat falimentul acesta monstruos? Rădem, jucăm, chiotim, fără de pic sdroabă sufletească, dansăm «jazz»-ul la modă, ca să se rupă, iarăș, zăgăzurile iazurilor minții sănătoase omenești și să ne blăstemăm, iarăș, scarta de «oameni»?

Mult, mult mai mult ar trebui să vorbescă conștiințelor oamenilor cauzele cataclismului. Ar trebui să ne avem mai mulți bărbați de seamă, cu o autoritate necontestată, cari să rostească respectat verdictul asupra trecutului apropiat, hotărându-ne ca noi, la răscruce, să rostim: până aici și mai departe nul!

În loc de criminale întremăcări între frați, în loc de interminabilele, homericile polemici de gazete pe teme, vai, atât de neesențiale, de partid, ar fi foarte cu cale ca până în cele mai umile colibe ale satelor noastre să străbată o argumentație *motivată* a cauzelor căderii monarhiei putrede și o hotărâre rezolută, virilă: ca să ajungem la creangă verde, trebuie cu toții să *sacrificăm* ceva, ca să ne mergă mai bine, dacă nu nouă, copiilor noștri!

Astfel de gânduri să germineze mai apoi în opinia noastră publică, și nu spiritul de «dăi la mîr!» de prin caverne, nu intransigența de catăr năbădăios, nu suflul de buldog, care sfășie tot ce-i vine în cale!

(Scriu rândurile de față sub impresia a două studii, apărute în marea revistă franceză „*Revue des deux mondes*” din Paris).

Am aflat până acum, din dosarele secrete, descoperite după război, că chiar conducătorii monarhiei austro-ungare decapitate, chiar conducătorul armatelor, mareșalul *Fr. Conrad de Hötendorf*, era pătruns de nedreptatea ce ni se face (nouă, românilor) în Austro-Ungaria. («Cu metoda șicanărilor, mică de suflet, față de vecini și cu punerea scălușului în gura naționalităților nemaghiare, în Ungaria, trebuie să se gate odată...» scria în 7 Iunie 1915 aghiotantul lui Francisc Iosif, lui Bolfras). Știam că contele *Czernin*, în memoriile sale, a scris că românii merită partea lor adăogată României, deoarece prea au fost disprețuiți în Ungaria din partea clasei dominante (că după apariția memoriilor a scris împotriva noastră, e irelevant). Știam că *Wilhelm* a dat sfatul confidențial trimisului său la curtea din Viena, lui Tschirsky, ca de câteori se întâlnește cu Tisza să-i amintească: «Herr, gedenke der Rumänen!» (Adu-ți aminte de români!), adică îmbunătățește-le soarta, că altfel e rău.

Încă zeci și zeci de fasiuni de acestea aș putea înșira: mărturisirile a oameni, cari au ținut destinul popoarelor în mână. (Asquith, bărbatul de stat englez, mort de curând, a subliniat din greu dictonul latin: «Quid quid delirant reges, plectuntur archivi!»)

Acum vine o declarație, care te lasă să citești până și în sufletul închis al lui Francisc Iosif. Ambasadorul Franței la Petersburg în decursul

războiului, *Maurice Paléologue*, își publică memoriile referitoare la Impărăteasa Eugenia, fosta nevastă a lui Napoleon al treilea, în marea revistă franceză «Revue des deux mondes» și — în 16 Iulie 1906 — aude din gura Eugeniei despre starea suferințelor a lui Fr. Iosif următoarele: «N'ai să repeți ceea ce am să-ți spun. Fr. Iosif este convins că monarhia sa n'are să-l supraviețuiască. Anul trecut (1905) a fost foarte impresionat de ușurința uimitoare cu care Norvegia s'a despărțit de Suedia și a văzut în aceasta ca o prevestire de ceea ce se va petrece privitor la Ungaria, îndată ce va fi închis ochii. Odată dat signalul din partea Budapestei, se va vedea, succesiv, cum rup legăturile ultime, cari îi mai unesc de germanism, cehii din Boemia, Slavii de sud, polonii din Galiția, românii din Transilvania, astfel încât întreg domeniul imperial și regal al Habsburgilor va fi îmbucătățit». — «Vi s'a părut descurajat?» Întreabă Paléologue pe fosta Impărăteasă. — «Nu, descurajat, nu; dar trist și resignat». (Rev. cit. 1 April, 1928, pag. 540—41). Va să zică: Și Francisc Iosif prevestea desmembrarea! A mărturisit-o fostei Impărătese, Eugenia, la Ischl.

Și cum analizează fostul ambasador al Franței în Berlin la izbucnirea războiului, bărbatul de stat *Jules Cambon*, academicianul reputat, secretarul general al ministerului afacerilor străine franceze, în 1915, fosta monarhie și starea de acum? (În aceeași revistă, 1 Dec. 1927). Scria despre «România și chestiunea agrară în Transilvania». După o analiză a fostei monarhii, scrie despre Ungaria: «*Ungaria* era, înainte de războiul (mondial), tocmai tipul acestor state, care formau dubla monarhie austro-ungară, a cărei populație era amestecată ciudat. Era un adevărat mozaic de popoare. Găseai aici, lângă maghiari, români, germani, slovaci, sârbi, evrei, ruteni, croați, al căror întreg forma, la o populație totală de aproape 21 mil. de locuitori, o masă de 12 milioane, față 'n față cu numai, aproximativ, 9 milioane de maghiari. Pacea dela Trianon a redus teritoriul Ungariei: populația ei totală nu mai e decât de 8 mil. de locuitori, de astădată, 96%, de fapt, maghiari».

Reforma agrară din România, după I. Cambon, este o problemă vitală nu numai pentru țara românească. «În profitul unui mic număr de magnati nu se va putea reveni la latifundiile de odinioară. România e la porțile Europei. Ea a salvat cultura europeană de bolșevism, când Soc. Naț. era încă în fașă și puterile mari încă nu puteau să pareze lovitură bolșevicilor.

Sânt unele ținuturi în Europa (și Cambon se gândește la Prusia Orientală și la Transilvania mai întâi), în care e foarte greu să împarți teritoriile întru toate după norma etnografică, deoarece popoarele prea sânt amestecate. «Nu cunosc exemplu mai bun», scrie ambasadorul francez, «decât acesta (Prusia Orientală) cât este de chimeric să dorești, în astfel de probleme, să rezolvi toate conform justiției: e mult dacă le rezolvi cu *minimul de nedreptate*».

Acest «*minim de nedreptate*» îl cere și în Transilvania noastră!

Mintea sănătoasă se întreabă: cum? iarăși Hungaria rediviva? Cu o mână de latifundieri maghiari coștați în fruntea statului? Și iarăși chinurile de mai înainte?

....În cele două minute de reculegere n'ar trebui să ne gândim la argumentațiile de mai sus și plecând capul n'ar fi cu cale să ne hotărâm să *punem umărul cu toții*, ca să nu mai suim un calvar monstruos?

Simple întrebări, prea îndreptățite....

INFORMAȚIUNI

Știre personală. Înalt Prea Sfinția Sa metropolitul nostru NICOLAE în 19 l. c. pleacă în misiune în protopopiatul Devel.

Duminecă în 20 l. c. va târnosi noua biserică dtn Sânt-andreș: în 21 ziua Sfinților Constantin și Elena va celebra Sf. liturgie în Hondol, iar în 22 va vizita diferite instituțiuni de învățământ din Deva.

Avansare. Alteța Sa Regală, Principele Nicolae Regent al României, maior, se înalță la gradul de locotenent-colonel, pe ziua de 10 Mai 1928, în regimentul 2 artilerie grea.

Pentru Coșbuc. Memoria marelui poet al românilor, George Coșbuc, s'a sărbătorit cu multă însuflețire în ziua de 9 Mai 1928 de societățile noastre culturale.

Ion Dragoslav, talentat scriitor, s'a stâns din viață zilele acestea la Fălticeni. Originar din Bucovina, a publicat volume, în care se oglindesc momente din viață țărănimii bucovinene și frumuseți din priveliștile țării fagilor. Moartea ruditului scriitor deșteaptă vii regrete în inimile cititorilor săi.

INVITARE. Direcțiunea liceului din Beluș, neavând puțința de a cunoaște adresa tuturor foștilor elevi ai acestui liceu, îi avizează și îi invită, pe calea aceasta, să participe la festivitățile centenare, ce se țin în Beluș în 30, 31 Mai și 1 Iunie 1928. Anunțările doritorilor de a lua parte, se fac către Direcțiunea liceului, până în 25 Mai a. c.

† Aurel baron Popp, a încetat subit din viață, în noaptea de 9 Mai a. c., la Arad. Decedatul — fiu al lui Basiliu Ladislau baron Popp, fost în anii 1867 președinte al senatului transilvan la curia din Peșta, și tot pe atunci președinte al «Asociațiunii» transilvane, — lasă unanime regrete printre cunoscuți. Odihnească în pace!

Mai tare credința creștină. Străsnică luptă au purtat anul acesta sovietele împotriva serbării Paștilor în Rusia. Dar, toată campania bolșevică a rămas zadarnică: muncitorii n'au renunțat să înceteze lucrul în zilele serbătoare și nici un ziar n'a putut să apară.

Pentru pompieri. Comitetul central, al reunitii pompierilor din jud. Sibiu, aranjează și în anul acesta, un curs de specializare pentru pompieri în zilele de 7—10 Iunie a. c., în comuna Rășinari. Cursul începe la ora 8 dimineața. Prelegerile teoretice și practice durează până a 3-a zi seara: în ultima zi se face examinarea participanților, în fața autorităților. La acest curs pot participa pompieri și din alte județe.

Prevestire. Când cu sguduirile de pământ, întâmplare în Bulgaria, țărani de acolo au băgat de seamă, că vitele presimțesc cu ceasuri înainte cutremurul de pământ. Se amintește de un sat, unde într-una din seri vitele arătau mare neliniște și câinii urlau. Bătrânii satului au zis: Nu i semn bun, e semn de cutremur: să dormim la noapte afară din casă. Și oamenii s'au culcat afară, ear noaptea a venit prăpădul: casele s'au dărâmat toate, dar sătenii au scăpat cu viața.

ȘTIRI LOCALE

Parastas. Consilierul agricol Nicolae Iancu și copiii aduc la cunoștința tuturor cunoscuților că Luni în 21 Mai, ziua de sf. Constantin și Elena după terminarea sfintei liturgii se va celebra în catedrala ortodoxă română din Sibiu parastasul după 6 săptămâni dela moartea neuitatei lor soții și mame, a Doamnei Elena Iancu.

Concurs general de oină. La 20 și 21 Mai 1928, în Sibiu se va ține pe terenul O. N. E. F. concursul general de oină pentru disputarea «Cupel Românel». Sâmbătă, 19 Mai, la ora 14.20, concurenții din întreaga țară, însoțiți de profesorii respectivi și de funcționarii superiori din ministerul instrucțiunii, vor sosi în Sibiu. La gară vor fi primiți de autoritățile civile și militare. Onoratul public este rugat a lua parte la primirea concurenților în număr cât mai mare. Duminecă, la ora 8 a. m., vor începe concursurile de oină se și vor continua Luni toată ziua. Bilete la casa terenului.

Turneul doamnei Agata Bârsescu. Artista mult sărbătorită, — în străinătate poate mai mult decât în patrie, — doamna Agata Bârsescu după o strălucită carieră dramatică, este astăzi profesoară la conservatorul de muzică și arată dramatică din Iași. În turneul actual, întreprins cu prilejul aniversării de o sută de ani dela nașterea lui Ibsen, marea noastră Agata a pregătit reprezentarea piesei *Strigol*, interpretând, la Sibiu, Miercuri în 9 l. c., rolul mamei nefericitului fiu, în care amarnic se răsună păcatul părinților. Partnerii săi au fost, de astă dată, puteri tinere, în dezvoltare încă: au izbutit totuși să producă momente de mare efect: școala Agatei Bârsescu li va desprinde să și adâncească tot mai temeinic rolurile din piesele clasice. Dar, doamna Agata Bârsescu este nu numai geniala artistă și profesoară, ci mai este și o cucernică credincioasă. Eată o mărturisire a doamnei A. Bârsescu spusă zilele acestea: «Nu vă mirați! Nici odată nu mi am pierdut credința în Dumnezeu... Nici odată! Credința s'a născut în mine cu viața odată... și amândouă vor pieri împreună».

— După piesa cu gânduri de jale a urmat, în săptămâna aceasta, o piesă înveselitoare. Compania dramatică dela «Teatrul Nostru» din capitală, sub conducerea dlui C. Toneanu și a altor artiști, a dat Joi seara, în 17 Mai, reprezentarea distractivă Moritz II, cu încurcături glumețe, iscusit combinate și discret tâlmăcite.

Invitare. «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» aranjează Maiulul în 20 Mai a. c. în Dumbrava orașului (în caz de timp nefavorabil în 27 Maiu c.) Plecarea la ora 8 dim. dela localul Reuniunii, str. Brukental 17. Onor. membri sunt rugați a lua parte.

Comitetul.

Membri noi la «Reuniunea cult. națională a meseriașilor români din Sibiu» s'au înscris: a) fondatori: Ioan Boborodea, m. pantofar, Ioan Mănițiu, m. măsar, Daniil N. Guță, sub-chirurg Serv. med., Ioan Hurdubelea, m. fronzelar și Dumitru Lebu, comerciant, cu taxa de câte 200 Lei; b) pe viață: Teodosie Limpede, m. pantofar în Arpașul de jos, Ioan Bacilă, m. măcelar, Gheorghe Pascu, dir. de tribunal, Dna Maria D. Guță, soră de ocrotire Serv. med., Dna Maria Ana Rebeaga n. Burdan și Virgil Iancu Rebeaga, student cu taxa de câte 100 Lei.

Comitetul.

Nr. 4383 Bis.

Notificare oficială

În editura «Cartea Românească», București a eșit de sub presă lucrarea profesorului dela liceul «Laurian» din Botoșani Mihail Gr. Poslușnicu: *Istoria Muzicii la Români*, cu ilustrațiuni, octav mare, 632 pagini. Prețul 500 lei. Proprietatea autorului.

Cartea se poate procura prin mijlocirea Librăriei noastre arhidiecezane.

Sibiu din ședința sen. bis. la 24 April 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Ad. Nr. 550/1928.

(59) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III Ludișor, protopopiatul Făgăraș, în baza hotărârei consiliului parohial dela 11 Aprilie 1928 se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreună cu acest post, sânt cele arătate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc ortodox român din Făgăraș cu documentele necesare și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 14 April 1928.

Oficiul protopopesc ortodox român al Făgărașului, în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 252/928.

(61) 1—1

Concurs

Pentru pictarea bisericii ortodoxe române din Sebeș, județul Alba, curățirea iconostasului și vopsirea mobilierului, se publică concurs.

Pictorii concurenți să prezinte devizuri specificate și schițe despre lucrările de executat, precum și câte o icoană de probă, subsemnatului oficiu protopopesc până la 1 Iunie a. c. Se cere executare artistică.

Consiliul parohial va alege și va încheia contract cu care va voi dintre concurenți. Spese ori despăgubiri pentru prezentarea la fața locului și luarea de informațiuni pentru devize și schițe — nu se plătesc.

Informațiuni detaliate se pot lua la oficiul protopopesc. Aici se pot vedea și condițiunile sub care se încredințează lucrarea.

Sebeș, la 10 Mai 1928.

În înțelegere cu Consiliul parohial:

Oficiul prot. ort. rom.:
Sergiu Medean
protopop.

Spitalul de Boli Mintale, Sibiu

Nr. 1065/1928.

(63) 1—1

Publicare de concurs

Spitalul de Boli Mintale, Sibiu, publică concurs pentru ocuparea unui post de măestru (manipulantă de magazie de alimente).

Concurenții își vor înainta actele doveditoare de pregătirea școlară la administrația spitalului în orele oficiale până la 31 Mai a. c. unde se pot interesa și de retribuția împreună cu acest post.

Postul urmează să fie ocupat la 1 Iunie a. c.

Sibiu, la 17 Mai 1928.

Subdirector:

Dr. Ionașiu m. p.

(62) 1—3

Publicațiune

Se dă în licitațiune publică edificarea bisericii din Mândra (jud. Sibiu) Licitatiunea se va ține în 4 luni 1928/2 ore p.m. Oferte se vor primi numai închise.

Planul și condițiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial ort. român din Loamneș.

Pr. Nicolae Dorca.

Ad. Nr. 476/1928.

(54) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Toderița, protopopiatul Oltul, județul Făgăraș, publicăm nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile sânt cele fasonate în coala B.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, sânt poftiți să și trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte și în parohie în vreo Duminică sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta — eventual a celebra — și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Oficiul prot. ort. rom. Oltul:

Vasile Stoicanea
protopop.

Ad. Nr. 480

(55) 3—3

Concurs

În înțelegere cu consiliul și adunarea parohiei de cl. III. Hălmeag, protopopiatul Oltul, județul Făgăraș, publicăm concurs, pentru întregirea acestei parohii, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

a) Salar dela stat, conform cu pregătirea și anii de serviciu ai candidului.

b) 7½, jugăre sesie parohială, — arabil și fanaș, clasa I.

c) 28 ferdele de cucuruz sfărmat.

d) 18 zile de lucru.

e) Locuință sau bani pentru închirierea unei locuințe corăspunzătoare.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, sânt poftiți să și trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte și în parohie în vreo Duminică și sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra, și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Șercaia, 20 April 1928.

Vasile Stoicanea
protopop.**Reclama este****sufletul comerțului**

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Nr. 4242/928. A/Sp.

(60) 1—1

Publicațiune de licitație

La Prefectura județului Sibiu camera Nr 2, în ziua de 1 Iunie 1928, la ora 11 a. m. va avea loc pe lângă observarea dispozițiilor cuprinse în art. 72—85 al legii contabilității licitația publică pentru furnizarea materialelor necesare instalațiilor și conducătorilor telefonice la comunele cari încă nu sânt racordate la rețeaua telefonică județeană.

Depunerea garanției de 4% a sumei oferite se va adeveri prin recipisa anexată ofertei.

Costul materialului va fi aproximativ de Lei 600,000. Prefectura își rezervă dreptul de a spori furnitura la aprobare până la 40%.

Elaboratul tehnic, devizul, condițiunile generale și speciale se pot vedea zilnic la serviciul podurilor și șoselelor între orele 8—1 a. m.

Ofertanții sânt invitați a prezenta probele materialelor oferite.

Sibiu, la 12 Mai 1928.

Dr. N. Regman m. p.
prefect.Schöpp m. p.
șeful serv.

Nr. 32/928

(57) 1—1

Publicație de licitație

Eitropia par. ort. rom. filie Cărpiniș, exarendează prin licitație publică cariera de piatră (piatră de marmură) situată în hotarul comunei. Cariera e situată la 5 Km. de gara de încărcare Simeria și la 2 Km. de șoseaua județeană Soimus — Geoagiu — Simeria. Termenul de licitație se fixează pe ziua de 5 Iunie a. c. ora 2 p. m. la fața locului.

Informații mai detaliate se pot cere la Oficiul par. ort. rom. Uroiș-Cărpiniș p. Simeria jud. Hunedoara.

Uroiș în sed. extraord. a cons. par. ținută la 1 Martie 1928.

Pr. Inocetiu Tiruța
președ. cons. par.Petru Pliscol
epitrop.Nicolae Popa
epitrop.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintete cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor Dr. VASILE TARNAVSCI

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. «La cine ne vom duce?» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «La luptă dreaptă!» de Nicolae Colan, profesor.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de E. HODOȘ. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate**POFTĂ BUNĂ,**

de ZOTTI HODOȘ. Partea I completă, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

În partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

În partea I B.: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

A apărut

în a doua ediție revăzută și completată

Tipicul bisericeii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna”

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

Nou!

A APĂRUT:

Nou!

„Mie a vietui este Hristos!”...

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdoțiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 30—, plus spese de poștă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericești

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 100, plus spesele poștale Lei 15.

Cântări funebreale

pentru cor de băbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot comanda următoarele odoare bisericești:

Potire

Copie

Căldărușe cu mătăuz

Disc și Steluță

Lingurițe

Clopoțele pt. altar

Cădelnițe

Cruci

Cănuțe pt. Sf. mir

Candele

Cruciulițe

Garnitură pt. bolnavi

Chivot

Cununi

Prapori

Toate aceste odoare bisericești sânt din Alpaca (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri moderate.